

II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 maj 2007

om statligt stöd C 2/06 (ex N 405/05) som Grekland planerar att genomföra till förmån för OTE:s frivilliga system för förtidspension

[delgivet med nr K(2007) 1436]

(Endast den grekiska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2008/722/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 11 augusti 2005 anmälde de grekiska myndigheterna till kommissionen den grekiska statens planer om finansiellt bidrag till det frivilliga system för förtidspension som OTE tillhandahåller för vissa kategorier av anställda.

(2) Genom en skrivelse av den 23 september 2005 begärde kommissionen kompletterande upplysningar om det anmälda stödet. Efter att ha begärt och beviljats en förlängd tidsfrist lämnade de grekiska myndigheterna ytterligare

upplysningar genom en skrivelse av den 9 november 2005. Den 22 december 2005 kompletterade de grekiska myndigheterna sitt svar med ytterligare upplysningar.

(3) Genom en skrivelse av den 8 februari 2006 underrättade kommissionen Grekland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd och begärde att få in upplysningar rörande ett antal frågor.

(4) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

(5) Den 3 maj 2006 lämnade Grekland sina synpunkter och de upplysningar som begärdes i det ovan nämnda beslutet. Ytterligare upplysningar lämnades den 14 juli 2006, den 2 augusti 2006, och den 3, 5, 6 och 9 oktober 2006.

(6) Den 31 juli 2006 mottog kommissionen synpunkter från en berörd part som ville förbli anonym. Kommissionen har översänt dessa synpunkter till Grekland som givits tillfälle att bemöta dem.

⁽¹⁾ EUT C 151, 29.6.2006, s. 2.

⁽²⁾ Se fotnot 1.

- (7) Greklands kommentarer mottogs i en skrivelse av den 18 oktober 2006. Med Greklands medgivande översände kommissionen dessa kommentarer till den berörda parten.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

1. Mottagaren

- (8) Hellenic Telecommunications Organisation (OTE), som grundades 1949, är ett börsnoterat aktiebolag som är listat på börserna i Aten, New York (NYSE) och London (LSE).
- (9) Fram till att telekommunikationsmarknaden i Grekland avreglerades helt den 1 januari 2001 var OTE Greklands enda leverantör av tjänster för fast taltelefoni och telekommunikationsnät, inklusive lokalsamtal, fjärrsamtal och internationella samtal. I dagsläget har OTE verksamhet inom nästan alla segment av den bredare marknaden för elektronisk kommunikation (fast och mobil telefoni, internet, maritim och satellitbaserad kommunikation), både som nätverksoperatör och som tjänsteleverantör.
- (10) Efter den totala avregleringen i januari 2001 och det därav följande marknadsinträdet av alternativa operatörer föll OTE:s marknadsandel för (fast) taltelefoni gradvis från 94 % år 2002 till 73 % i slutet av år 2005⁽³⁾. Den sjunkande marknadsandelen liksom vissa mer allmänna tekniska trender, som övergång från fast till mobil telefoni, medförde också att OTE:s fasta intäkter sjönk från cirka 3,4 miljarder euro år 2001 till cirka 2,6 miljarder euro år 2005. Driftskostnaderna sjönk dock inte i samma grad och år 2004 redovisade företaget för första gången i sin historia en nettorelseförlust. Trots detta är OTE i dagsläget fortfarande den ledande aktören inom tjänster för fast taltelefoni och har praktiskt taget monopolställning som enda leverantör av accessnät på marknaden för fast telefoni⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Se OTE:s årsrapport för 2005, på http://www.ote.gr/english/investorrelations/Files/OteAnnualReport05English_Final.pdf

⁽⁴⁾ Enligt kommissionens senaste rapport om genomförande fanns det i september 2005 24 auktoriserade allmänna operatörer för fast telefoni och 13 av dessa sålde tjänster för fast telefoni över hyrda eller egna nät. Bland dessa ingår dominerande aktörer men inte aktörer som verkar som återförsäljare eller leverantörer av förhandsbetalda tjänster. Trots att de dominerande aktörerna fortfarande är starka på marknaden för fast telefoni har det förekommit en signifikant utveckling mot hårdare konkurrens. Detta återspeglas i det faktum att de dominerande aktörernas marknadsandel i form av försäljningsintäkter sjönk från 85 % i december 2003 till 76 % i december 2004, medan tre andra aktörer tillsammans med den dominerande aktören stod för 90 % av denna marknad. Se bilagan till kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén "EU:s lagstiftning och marknader på området för elektronisk kommunikation 2005 (11:e rapporten)", s. 120, http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/annualreports/11threport/sec_2006_193-vol1.pdf

- (11) Trots avregleringen av den grekiska marknaden för elektronisk kommunikation den 1 januari 2001 genomfördes inte full privatisering av OTE. Vid tidpunkten för anmälan ägde den grekiska staten 38 % av företagets aktiekapital medan återstoden ägdes av grekiska institutionella investerare (12 %), internationella investerare (29 %), Hellenic Exchangeable Finance S.C.A. (11 %) och allmänheten (10 %). 1 augusti 2005 sålde Hellenic Exchangeable Finance sin OTE-andel på 11 % till den grekiska staten genom en transaktion med konvertibla skuldebrev. Den 7 september 2005 sålde den grekiska staten 10 % av sin andel i OTE och minskade därmed sitt innehav till 38,7 %.

- (12) Trots den totala avregleringen av marknaden och den delvisa privatiseringen lyder OTE dock fortfarande under samma lagar och fackföreningsavtal som antogs före avregleringen. Till följd av detta har den rättsliga ram som tillämpas på OTE flera särdrag jämfört med den allmänna lagstiftning som tillämpas på företagets konkurrenter. Särskilt kan nämnas att a) OTE-anställda i praktiken har permanent fast anställning⁽⁵⁾ och att b) OTE har högre arbetskostnader i form av högre socialavgifter för arbetsgivare och anställda, högre löner för mindre kvalificerade anställda och högre ersättningar vid pensionering. De viktigaste aspekterna hos de arbetsrättsliga arrangemang som gäller för OTE anges i skälen 13 till 18 nedan.

2. Arbetsrättsliga arrangemang som gäller för OTE

- (13) OTE lyder fortfarande under ett antal särskilda lagar och kollektiva sysselsättningsavtal som antogs före avregleringen år 2001 och som avviker från den arbetsmarknadslagstiftning som för närvarande gäller för andra börsnoterade aktiebolag i Grekland. Särskilt kan nämnas att OTE:s skyldigheter gentemot företagets anställda regleras av a) grekisk arbetsmarknadslagstiftning, b) kollektiva sysselsättningsavtal som förhandlats fram (i huvudsak före avregleringen av marknaden) mellan OTE och de anställdas fackförening (OME-OTE), och c) OTE:s allmänna sysselsättningsordning (GES).

- (14) Den arbetsmarknadslagstiftning som tillämpas på OTE har flera särdrag jämfört med de allmänna bestämmelserna.

⁽⁵⁾ Den anställningstrygghet som OTE-anställda åtnjuter som fast anställda bygger på artikel 2.2 b i lag nr 2257/94 i vilken fastställs OTE:s allmänna anställningsvillkor. Enligt artikel 2 och 17 i denna lag kan OTE inte ensidigt avsluta ett anställningsavtal. Det betyder att OTE inte kan agera fritt på marknaden genom att välja vilka anställda företaget vill friställa eller genom att ensidigt tvinga dem att lämna företaget efter att de erbjudits ett lagstadgat avgångsvederlag.

- (15) För det första gäller att företagets hela personal är fast anställd. Enligt artiklarna 2 och 17 i GES kan OTE inte ensidigt friställa personal i syfte att minska arbetsstyrkan. Enligt den grekiska lagen nr 2257/94 är bestämmelserna i OTE:s GES lika bindande som övriga grekiska lagar. Det betyder att OTE-personalens anställningsstatus inte kan ändras utan personalens medgivande och antagande av lagstiftning som ger ett sådant medgivande rättslig verkan.
- (16) För det andra gäller att de socialavgifter som OTE måste betala för personal som anställts före den 31 december 1992⁽⁶⁾ är högre än avgifterna enligt allmänt tillämplig social- och arbetsmarknadslagstiftning. OTE betalar arbetsgivar- och arbetstagaravgifter på 25 % respektive 11 % medan företag i den privata sektorn endast betalar 13,33 % respektive 6,67 %. På anställningar efter den 1 januari 1993 tillämpas liknande avgifter som i den privata sektorn.
- (17) För det tredje gäller att GES innehåller förbud mot lönehöjningar på andra grunder än den anställdas formella kvalifikationer och anställningstid i företaget. OTE kan därför inte höja lönerna för sina anställda på grundval av produktivitet eller resultat. Enligt avtalen med fackföreningarna har nyrekryterade högre ingångslöner jämfört med den privata sektorn medan långvarigt anställda i ledarställning har lägre löner.
- (18) Slutligen gäller att OTE enligt den tillämpliga rättsliga ramen måste betala högre avgångsvederlag när anställda pensioneras. OTE-anställda erhåller vid pensioneringen två klumpsummor: a) ett lagstiftat belopp som motsvarar 11,6 gånger den sista bruttolönen och b) ett belopp som förhandlas fram mellan OTE och fackföreningarna på upp till 20 100 euro plus 9 bruttomånadslöner (jämfört med 9,6 månadslöner i privata företag).

3. Pensionssystem

- (19) OTE-anställda måste avgå med pension när de a) har varit anställda på heltid i 35 år, eller b) har varit heltidsanställda i 30 år och när 58 års ålder, eller c) när 62 års ålder och varit anställda den lagstadgade minimitiden, dvs. 15 år eller 4 500 arbetsdagar. Anställda som är pensionsberättigade men som inte nått åldern för obligatorisk pensionering kan fortsätta arbeta till denna ålder.

⁽⁶⁾ Denna personalkategori omfattar 84 % av företagets arbetskraft.

- (20) OTE-anställda som pensioneras har rätt till en pension enligt det som fastställs i grekiska sociallagstiftningen rörande ett antal särskilda pensionsfonder, även OTE:s pensionsfond. Det betyder att OTE-anställda har rätt till full pension, dvs. 80 % av slutlönen. Grundpensionen betalas från en offentlig rättslig fond för OTE-anställda (TAP-OTE)⁽⁷⁾. Genom ett kompletterande offentlig rättsligt försäkringssystem som kontrollerar "OTE Assistance Fund" får de anställda en tilläggspension på högst 20 % av slutlönen. Både grundpensionen (80 %) och tilläggspensionen (20 %) är underställda lagstiftningen och är därför obligatoriska för OTE.

4. Omstrukturering av OTE och det frivilliga systemet för förtidspension

- (21) På grundval av en undersökning gjord av konsultföretaget McKinsey och i syfte att säkerställa företagets lönsamhet på lång sikt antog OTE i maj 2004 ett paket med omstruktureringsåtgärder, av vilka det frivilliga systemet för förtidspensionering utgör den viktigaste komponenten. OTE avser att med hjälp av detta system minska den fast anställda arbetsstyrkan och därefter anställa ny kvalificerad personal som inte längre får fast anställning.
- (22) OTE har för närvarande cirka 16 000 anställda med garanterad anställning. Enligt McKinseys undersökning skulle OTE kunna fungera och erbjuda samma slags tjänster med cirka 30 % mindre personal. Enligt undersökningen betonades behovet att anställa kvalificerad personal som kan hantera IT, nya tekniker, marknadsföring, försäljning, finanser och rättsliga frågor. OTE-personalens medelålder (47 år) och det faktum att endast en låg andel av den aktuella personalen (19 %) har universitets- eller gymnasieutbildning befäster ytterligare arbetsstyrkans inflexibilitet.
- (23) Att frånta den aktuella OTE-personalen dess garanterade anställning och ge OTE möjlighet att skära ned arbetsstyrkan på samma sätt som övriga företag, skulle enligt de grekiska myndigheterna ha gett upphov till allvarliga rättsliga och konstitutionella problem och förkastades därför som ett orealistiskt alternativ. På grund av OTE-personalens fasta anställningsförhållanden enligt gällande

⁽⁷⁾ Huvudpensionsfonden för OTE-anställda är TAP-OTE. TAP-OTE är ett oberoende organ som regleras av offentlig rätt, liksom alla andra pensionsfonder i Grekland. Fonden har egen styrelse, administration, budget och finansavdelningar. Den omfattar både OTE-anställda och andra företags anställda. Fonden är uppdelad i en pensionsenhet och en hälsoenhet. Utöver TAP-OTE finns det också en tilläggsfond. OTE-tilläggsfonden har två system – ett för bidrag och ett för tilläggsförsäkring. OTE-anställda har rätt till pension enligt grekisk sociallagstiftning, som reglerar alla offentlig rättsliga fonder som TAP-OTE. Huvudpensionen och tilläggspensionen är båda obligatoriska enligt grekisk lag.

lagstiftning måste nedskärningar av arbetsstyrkan godkännas av de anställdas fackförbund (OME-OTE). I detta syfte slöt OTE och företagets fackförening i februari 2005 ett första avtal om ett frivilligt system för förtidspensionering, avhängigt regeringens antagande av lagstiftning som skulle ge avtalet bindande verkan. I maj 2005 slöt OTE och fackföreningen också ett parallellt kollektivt anställningsavtal genom vilket fast anställningsform inte längre tillämpas vid nyrekryteringar.

- (24) Den relevanta lagstiftningen antogs den 14 juli 2005 (lag nr 3371/2005) och det slutliga pensionsavtalet mellan OTE och fackföreningen undertecknades den 20 juli 2005. Genom detta fick OTE den nödvändiga rättsliga ramen för att kunna erbjuda förtidspension till cirka 6 000 anställda samtidigt som företaget kunde anställa ny personal (cirka 1 200 personer) inom ramen för allmän arbetsmarknadslagstiftning (anställda utan fast status).
- (25) Enligt systemet kan förtidspension anställas av anställda som senast 2012 skulle uppfylla villkoren för pension, dvs. 58 års ålder och 30 års tjänst, 35 års heltidsanställning eller 62 års ålder och 15 år i tjänst. För anställda som vill ha förtidspension godkänns de kvarstående tjänsteåren (fiktiva anställningsår) för pensionen och sådana anställda blir omedelbart berättigade till omedelbar pension. Högst åtta godkända fiktiva anställningsår utgör grunden för beräkning av grund- och tilläggs pensionen liksom pensionspaketets två klumpsummor, den ena från OTE och den andra från tilläggsfonden.
- (26) Anställda som ligger nära pension och redan uppfyller de allmänna kraven för full pension beviljas endast en klumpsumma på 5 000 till 30 000 euro ⁽⁸⁾.
- (27) Enligt de grekiska myndigheterna måste det aktuella frivilliga systemet för förtidspension ha generösare villkor än tidigare liknande åtgärder för förtidspension, för att säkerställa maximalt intresse hos de anställda ⁽⁹⁾.

5. Den rättsliga ramen för det frivilliga systemet för förtidspensionering och finansiering av systemet

- (28) Den 14 juli 2005, efter att avtalet mellan OTE och fackföreningarna rörande genomförandet av det frivilliga systemet för förtidspension hade slutits, antog det grekiska parlamentet lag nr 3371/2005. Genom artikel 74 i den lagen får det frivilliga systemet för förtidspension bindande rättslig verkan och statens finansiella bidrag till systemet slås fast.

⁽⁸⁾ Anställda som redan har tjänstgjort i 30 år och är berättigade till pension kan inte få fiktiva anställningsår, dvs. full pension, men är berättigade till extra incitament.

⁽⁹⁾ Ett tidigare system för förtidspensionering intresserade endast cirka 75 % av de anställda, vilket ansågs vara en mycket låg andel.

- (29) Särskilt gäller att artikel 74 i lagen gör det möjligt för fasta OTE-anställda som når den föreskrivna pensionsåldern senast den 31 december 2012 att anstå om omedelbar avgång med samma pension som om de tjänstgjort fram till det datumet. För detta ändamål får dessa anställda så många fiktiva anställningsår som krävs, både för grundpensionen och för tilläggs pensionen. I sådana fall har de anställda vid sin avgång omedelbar rätt till den pension som räknas ut enligt systemet.
- (30) Den totala kostnaden för godkända fiktiva anställningsår när det gäller de anställdas och arbetsgivarens totala pensionsavgifter liksom kostnaden för de pensioner som beviljas av TAP-OTE ska bäras av OTE och de grekiska myndigheterna. Å andra sidan ska kostnaderna för tilläggs pensionerna och de utbetalda klumpsummorna bäras helt och hållet av OTE.
- (31) Enligt artikel 74.4 a i lag nr 3371/2005 ska de grekiska myndigheterna överföra 4 % av OTE:s aktiekapital till TAP-OTE. Värdet på den grekiska statens bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension beräknas genom att multiplicera statens totala antal aktier i OTE (490 582 879) med 4 % och med OTE-aktiens gällande kurs på börsen i Aten. Enligt lagen kan det grekiska finansministeriet teckna avtal om överföringen och fastställa den grekiska statens rättigheter när det gäller aktierna, inbegripet rätt att enligt önskemål köpa tillbaka aktierna (köption), men även skyldigheten att göra så om pensionsfonden behöver pengar för att finansiera pensionsförmånerna enligt det frivilliga systemet för förtidspension (säljoption) till aktiernas stängningskurs på dagen för överföringen. Åtgärderna för genomförandet och andra detaljer rörande hur optionerna verkställs har i avvaktan på kommissionens bedömning ännu inte specificerats.

6. Kostnaden för det frivilliga systemet för förtidspension och storleken på den grekiska statens finansiella bidrag

- (32) I sin anmälan konstaterade de grekiska myndigheterna att kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension, utifrån en förväntad avgångssiffra på 6 000 anställda, skulle uppgå till cirka 1,5 miljarder euro över en sjuårsperiod (t.ex. 2005 till 2012) där huvuddelen av kostnaderna skulle uppstå mellan 2005 och 2007. För 2005 uppskattades de förväntade kostnaderna för systemet till cirka 500 miljoner euro. Med nuvarande priser skulle kostnaderna uppgå till cirka 1,2 miljarder euro ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Enligt de grekiska myndigheterna beräknades nettonuvärdet med stöd av en diskonteringsfaktorn på 7,83 %. Värdet återspeglar den uppskattade vägda genomsnittliga kapitalkostnaden (WACC) för OTE som den fastställs i tre finansiella analyser som gavs ut 2005.

- (33) Den 20 december 2005 underrättade de grekiska myndigheterna kommissionen om att totalt 5 525 anställda hade lämnat in en giltig ansökan inom den fastställda tidsfristen för att delta i det frivilliga systemet för förtidspension, cirka 90 % av den ursprungligen tänkta nedskärningen av arbetsstyrkan. Exakta siffror går inte att ta fram förrän alla ansökningar har behandlats och utvärderats i detalj, men de grekiska myndigheterna uppskattar att totalkostnaden för det frivilliga systemet för förtidspension kommer att uppgå till cirka 1,1 miljarder euro (eller cirka 863 miljoner euro räknat som nettonuvärde).
- (34) Den grekiska staten bidrar, som konstateras ovan, genom att överföra 4 % av sitt aktieinnehav i företaget till pensionsfonden TAP-OTE.
- (35) Baserat på aktiekursen på den dag då lagen offentliggjordes (den 14 juli 2005) blir värdet på den fyraprocentiga andelen som överförs från staten till pensionsfonden cirka 315 miljoner euro. Eftersom aktiernas värde bestäms på överföringsdagen kan statens bidrag dock komma att bli högre. Efter juli 2005 har OTE-aktiens pris ökat från cirka 16 euro i juli 2005 till cirka 23 euro i mitten av januari 2006 och cirka 22 euro i början av februari 2007.

7. De grekiska myndigheternas argument

- (36) De grekiska myndigheterna anser att statens bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension inte utgör statligt stöd. Vid finansieringen av det frivilliga systemet för förtidspension har den grekiska staten agerat som en privat investerare. Statens bidrag befriar OTE endast delvis från de extra kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension jämfört med mindre kostsamma liknande system som erbjuds enligt allmänt tillämpliga arbetsmarknadslagar och förordningar. Syftet med statens bidrag var därför endast att återställa ett jämlikt spelväld, inte att snedvräta konkurrensen.
- (37) De grekiska myndigheterna anser att OTE har en nackdel jämfört med sina konkurrenter på den nyligen avreglerade marknaden för fast telefoni. Med en fast anställd arbetsstyrka har OTE inte ensidigt kunnat friställa personal utan måste i stället erbjuda de anställda frivillig avgång. För att ett sådant erbjudande ska vara intressant för de anställda måste OTE erbjuda frivillig avgång på villkor som avspeglar anställningsförhållandets fasta status.
- (38) Dessutom kompenserar statens bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension endast delvis de extra kostnader som har sin grund i de två huvudtyperna av strukturell nackdel som beror på OTE:s gamla ställning som statsägt monopol: a) OTE-personalens fasta anställning som garanteras enligt lag (praktiskt taget som för statsanställda) och b) de högre lönerna (också enligt lag) som leder till att pensionssystemet blir väsentligt mycket dyrare. Därför har OTE en nackdel jämfört med sina konkurrenter på den nyligen avreglerade marknaden för fast telefoni. Statens bidrag kan därför anses vara förenligt med aktuell rättspraxis inom området, särskilt förstainstansrättens dom i målet *Combus*⁽¹¹⁾ enligt vilken ett företag i den offentliga sektorn kan befrias från strukturella nackdelar som företaget har jämfört med konkurrenter i den privata sektorn, t.ex. funktionärernas privilegierade och kostsamma status, utan att detta anses utgöra statligt stöd.
- (39) De grekiska myndigheterna föreslog en tvådelad kalkyl för att separat identifiera a) den finansiella belastning som OTE ådrar sig på grund av de fasta anställningarna och b) den belastning som härrör från för höga löner.
- (40) OTE:s finansiella belastning på grund av de fasta anställningarna beräknas genom att jämföra kostnaderna för det planerade frivilliga systemet för förtidspension med de kostnader som skulle ha uppstått om OTE hade varit ett privat företag som kan friställa personal genom att erbjuda det minimivederlag som krävs enligt lagen. Eftersom massfriställningar enligt grekisk lag först måste godkännas på ministerienivå⁽¹²⁾ anser de grekiska myndigheterna dock att även privata företag högst sannolikt måste erbjuda generösare villkor än lagens minimikrav för att kunna genomföra omfattande frivilliga system för förtidspension. I detta hänseende uppskattar de grekiska myndigheterna att ett privat företag skulle ha erbjudit fördelar som är 1,5 till 2,5 gånger det lagstadgade avgångsvederlaget, dvs. i genomsnitt 2 gånger det lagstadgade vederlaget⁽¹³⁾. I detta fall skulle de extra kostnaderna för fast anställda som avgår inom det frivilliga systemet för förtidspension uppgå till 269 miljoner euro.

⁽¹¹⁾ Mål T-157/01, Dansk Busvognmænd mot kommissionen, REG 2004, s. II-917.

⁽¹²⁾ Enligt gällande lagar kan för närvarande upp till 2 % av arbetsstyrkan friställas, med ett tak på 30 anställda per månad. Enligt anmälan skulle ett storskaligt friställningsprogram kräva ett specialgodkännande från det grekiska arbetsmarknadsministeriet. Inga sådana godkännanden har beviljats under de senaste tio åren och grekiska privata företag har inte genomfört några system för massfriställningar i samma skala som det frivilliga systemet för förtidspension.

⁽¹³⁾ De grekiska myndigheterna har här hänvisat till ett avgångspaket från en stor privat aktör, Intracom, som tidigare erbjöd vissa kategorier av anställda ett avgångsvederlag som var 2 gånger det lagstadgade vederlaget (för högre löner sjönk denna koefficient gradvis ned till 1,4) inom ramen för ett system med frivillig avgång. Företaget lär dessutom ha erbjudit andra fördelar som utbetalning av klumpsummor och utökad försäkringsskydd för en viss tidsperiod.

(41) Därefter jämförs OTE:s kostnad för det frivilliga systemet för förtidspension med motsvarande system men utifrån lönerna i den privata sektorn, som ligger ungefär en tredjedel lägre än lönerna hos OTE. Härvid konstaterar de grekiska myndigheterna att OTE:s extra lönebelastning är 193 miljoner euro, med stöd av en jämförelse mellan OTE:s kostnader och avgångspaket som är 2 gånger det lagstadgade avgångsvederlaget. En summering av de påstådda extra kostnaderna för fasta anställningar och högre löner visar att den totala extra bördan för OTE skulle uppgå till 462 miljoner euro. Detta belopp är högre än statens bidrag som det uppskattas vid tidpunkten för anmälan (cirka 315 miljoner euro).

(42) Den 20 december 2005 inkom de grekiska myndigheterna med uppdaterade kalkyler som gjorts på grundval av det slutliga antalet anställda som hade ansökt om frivillig förtidspension. Vid uppdatering av kalkylerna anhöll de grekiska myndigheterna om att kommissionen även skulle beakta vissa extra kostnader på grund av force majeure-förseningar av den ursprungligen planerade starten av det frivilliga systemet för förtidspension (fördröjningskostnader)⁽¹⁴⁾.

III. BESLUT OM ATT INLEDA FÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 88.2 I FÖRDRAGET

(43) I sitt beslut att inleda den formella undersökningen uttrycker kommissionen tvivel på giltigheten av de grekiska myndigheternas argument. Grunderna till kommissionens tvivel anförs nedan.

a. Det finansiella bidraget från den grekiska staten

(44) Kommissionen ifrågasätter för det första huruvida det finansiella bidraget är förenligt med den marknadsekonomiska investeringsprincipen eftersom ingen annan investerare i bolaget har gett något finansiellt bidrag till systemet för förtidspension. Alla investerare skulle dessutom i lika stor grad dra fördel av den förväntade ökningen av bolagets värde utan att den grekiska staten erhåller en avkastning som står i proportion med dess bidrag. Den grekiska staten har vidare inte visat att den skulle kunna räkna med en rimlig avkastning på sitt bidrag.

⁽¹⁴⁾ Enligt de grekiska myndigheterna ledde den försenade starten av det frivilliga systemet för förtidspension till att vissa anställda inte längre uppfyllde villkoren eftersom de hade nått åldern för obligatorisk pension. Dessutom, utifrån att det kommer att ta ytterligare ett år för OTE att helt genomföra systemet, måste OTE fortsätta betala (höga) löner för de anställda som godkänts för systemet. Om dessa (försenings)kostnader beaktas stiger de totala kostnaderna för systemet till 1,37 miljarder euro (cirka 1 miljard euro uttryckt som nettonuvärde).

b. Kostnaden för liknande frivilliga system för förtidspension i den privata sektorn

(45) Kommissionen ifrågasatte också huruvida den grekiska regeringens finansiella bidrag faktiskt begränsas till att avlasta OTE för påstådda extra kostnader som OTE har jämfört med andra aktörer som erbjuder sina anställda system för avgångsbidrag/förtidspension. Kommissionen tvivlade särskilt på att de grekiska myndigheternas enda framlagda exempel (enligt vilket ett normalt företag i en situation med planerade frivilliga avgångar skulle erbjuda dubbelt så mycket i avgångsvederlag mot vad som lagligen krävs vid friställningar) kan ses som ett lämpligt riktmärke för att bestämma den normala kostnaden för ett företag som erbjuder förtidspensionering för omkring 5 000–6 000 anställda vars anställningsform inte är fast.

c. Slutlig kostnad för det frivilliga systemet för förtidspension

(46) Kommissionen befarar dessutom att det finns risk för att den grekiska statens finansiella bidrag, som inte är ett fast belopp utan beror på värdet på OTE:s aktier vid det faktiska överföringstillfället, överskrider den sålunda beräknade påstådda extra kostnaden för OTE.

d. Arbetskraftsrelaterade och andra förmåner med historisk bakgrund

(47) Kommissionen anser också att även om man godtar att OTE ådrar sig extra kostnader på grund av de anställdas särskilda anställningsform, behöver detta inte nödvändigtvis berättiga det statliga bidraget eftersom OTE kan ha haft, och eventuellt fortfarande har, andra förmåner som uppväger eventuella strukturella nackdelar. Sådana förmåner kan tänkas följa av de OTE-anställdas särskilda anställningsform, den särskilda rättsliga ram som gäller för OTE eller särskilda interventioner som ger OTE lägre arbetskostnader än arbetskostnaderna i företaget som omfattas av den allmänt tillämpliga arbetsmarknadslagstiftningen. Kommissionen hänvisar här till eventuella undantag från arbetslöshetsavgifter och en befrielse som OTE tidigare har haft från pensionskyldighet.

(48) Kommissionen frågar sig slutligen om OTE till följd av sin tidigare monopolställning har förmåner som uppväger nackdelarna med de extra kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension, särskilt i fråga om det fasta telenätet.

IV. SYNUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(49) Synpunkter lämnades av en advokatbyrå som också har anhållit om att få vara anonym eftersom den genom andra aktörer är inblandad i tvistemål mot OTE. Advokatbyråns huvudsakliga argument kan sammanfattas enligt nedan.

(50) Den grekiska statens bidrag uppfyller för det första inte kraven enligt den marknadsekonomiska investeringsprincipen eftersom det frivilliga systemet för förtidspension aldrig lagts fram för OTE-aktieägarna för godkännande. De grekiska myndigheterna har inte heller kunnat påvisa att de kunde förvänta sig en rimlig avkastning på sitt bidrag. Det verkar för det andra som att staten varje år täcker delar av underskottet från OTE:s socialförsäkringsfond TAP-OTE. För det tredje, vad gäller OTE:s fördelar på grund av den tidigare monopolställningen, anser advokatbyrån att den nationella regleringsmyndighetens fristående ställning undermineras av det faktum att dess styrelse utses av de grekiska myndigheterna, dvs. den största aktieinnehavaren i OTE.

(51) Enligt advokatbyrån har regleringsmyndigheten ännu inte utfärdat några beslut i en rad fall som gäller påstådda överträdelse från OTE:s sida, för att undvika att försvaga företagets finansiella ställning. OTE berörs inte av reklamskatt (*aggeliosimo*), som uppgår till 20 % av annonseringskostnaderna och som alla andra företag betalar oavsett reklammedium. Värdet på detta stöd uppskattas till 20 miljoner euro per år. OTE har slutligen, genom sin kontroll över det allmänna fasta nätet varit delaktig i en rad konkurrensbegränsande åtgärder och missbruk på marknaden för elektronisk kommunikation och regleringsmyndigheten har i dessa fall inte alltid ingripit.

(52) Advokatbyrån vill därför att stödet villkoras på ett sätt som omfattar de ovan nämnda aspekterna.

V. SVAR FRÅN DE GREKISKA MYNDIGHETERNA

(53) De grekiska myndigheterna upprepade sitt huvudargument om att den grekiska statens bidrag till kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension, med hänvisning till domen i målet *Combus*, inte medför någon ekonomisk fördel för OTE. Här hänvisar de grekiska myndigheterna för det första till att bidraget inte lindrar OTE:s normala budgetmässiga anställningsrelaterade kostnader och för det andra till att bidraget endast täcker elimineringen av en strukturell nackdel hos ett företag som tidigare var statligt. De grekiska myndigheterna anser särskilt att OTE-personalens fasta anställningsform utgör en väsentlig börda för företaget och ett strukturellt hinder för vidare privatisering⁽¹⁵⁾. I fall där statens bidrag

⁽¹⁵⁾ Enligt de grekiska myndigheterna har den fasta anställningsformen flera negativa verkningar på företagets allmänna arbetskraftsstruktur. Problemet är inte endast den höga lagstadgade lönenivån utan också det att strukturen leder till att de anställda saknar incitament för utveckling och produktivitet eftersom lagen står i vägen för lönehöjningar. Dessutom kan ny personal inte rekryteras till mellanliggande och högre ledningsnivå eftersom alla nya anställda måste börja från en grundnivå. Inte heller kan nyanställda tas in i ledarställning eftersom detta skulle underminera den karriärutveckling som tidigare anställda garanteras enligt sin fasta anställningsform. Inga av dessa begränsningar gäller för privata aktörer.

inte kan motiveras som kompensation för en strukturell nackdel eller inte kan anses uppfylla kraven enligt den marknadsekonomiska investeringsprincipen, kan bidraget fortfarande anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt det som fastställs i artikel 87.3 c i fördraget och med stöd av de principer som följer av EDF-beslutet⁽¹⁶⁾ och de principer som är tillämpliga på icke-återvinningsbara kostnader, s.k. stranded costs, inom energiområdet⁽¹⁷⁾.

(54) I sitt svar inkluderade de grekiska myndigheterna ett antal rapporter från oberoende experter som hade anlåtats för att a) beräkna och bekräfta totalkostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension (KPMG har granskat OTE:s finansiella resultat för 2005 och har bestyrkt totalkostnaderna för systemet), b) beräkna kostnaden för de fasta anställningarna och de högre lönerna hos OTE med användning av tillämpliga riktmärken i Grekland (de relevanta undersökningarna gjordes av CRA International och Hay Group) och c) redogöra för den rättsliga ram som gäller för arbetsmarknaden i Grekland och som tillämpas på privata företag i allmänhet och OTE i synnerhet (undersökning av Levantis, professor i arbetsrätt vid universitet i Aten). De grekiska myndigheternas huvudsakliga argument beskrivs sammanfattningsvis nedan.

a. Behovet av ett frivilligt system för förtidspension

(55) I sitt svar på kommissionens reservationer rörande de medel som använts för att omstrukturera OTE underströk de grekiska myndigheterna att det i den grekiska konstitutionen fastställs ett uttryckligt skydd för arbetstagarnas rättigheter med stöd av gällande kollektiva selsättningsavtal. Det skulle inte ha gått att genomföra ett lagstadgat obligatoriskt avgångssystem för att upphäva OTE-personalens fasta anställningsform, eftersom detta oundvikligen skulle ha resulterat i ett stort antal rättsprocesser med hänvisning till konstitution, arbetsmarknadslagstiftning och socialförsäkringslagstiftning, vilket skulle ha motarbetat hela målet med att omstrukturera OTE-personalen⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens beslut av den 16 december 2003 om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för EDF samt el- och gasindustrin (EUT L 49, 22.2.2005, s. 9).

⁽¹⁷⁾ Se kommissionens meddelande om analysmetodiken för statligt stöd i samband med så kallade stranded costs (kostnader som det inte går att få täckning för i en konkurrensutsatt marknad), på http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_sv.pdf

⁽¹⁸⁾ I detta hänseende konstaterade de grekiska myndigheterna ytterligare att det i den nya lagstiftning som trädde i kraft i december 2005 (grekiska lagen nr 3429/2005) rörande helt eller delvis statsägda företag föreskrivs att den fasta anställningsformen endast avlägsnas vid nyrekryteringar. Eftersom det i lag föreskrivs att den fasta anställningsformen som tidigare anställda åtnjuter inte kan ändras, hade OTE inget annat alternativ än att införa ett frivilligt system för förtidspension.

b. *Kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension*

(56) I sitt svar konstaterade de grekiska myndigheterna att OTE hade 6 070 stödberättigade anställda av vilka 5 494 stycken (91 %) i slutändan lämnade in ansökan. Deltagarna i det frivilliga systemet för förtidspension kan ytterligare delas upp i två grupper: a) 4 859 anställda för vilka fiktiva anställningsår kan godkännas (denna grupp omfattas av det aktuella frivilliga systemet för förtidspension) och b) 635 anställda som är nära pension (dvs. som är berättigade till fulla pensionsrättigheter men som inte har nått åldern för obligatorisk pensionsavgång) och som kommer att erhålla kompletterande incitament för att avgå⁽¹⁹⁾ (denna grupp omfattas av det "vanliga" förtidspensionssystemet).

(57) De totala nominella kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension har granskats och bestyrkts av KPMG, OTE:s revisorer. Det är dessa kostnader som har granskats i OTE:s IFRS-redogörelse för 2005⁽²⁰⁾. Vissa av kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension, nämligen kostnaderna för engångsutbetalningarna, har beräknats av Prudential, en oberoende konsultfirma för arbetstagarförmåner. Prudential genomförde en försäkringsteknisk undersökning enligt artikel 74 i lag nr 3371/2005. De grekiska myndigheterna beställde också en rapport av den globala konsultfirman Hay Group. I den rapporten bekräftades att en faktor om 1,5 gånger det lagstiftade avgångsvederlaget är ett rimligt riktmärke för beräkning av det avgångspaket som ett företag under normala omständigheter skulle erbjuda sina anställda.

(58) Med Hay Group-rapporten som grund sammanställde en annan internationell ekonomi- och antitrustkonsultfirma, Charles River Associates International (CRA International), en slutlig rapport som innehöll uträkning av vilka extra kostnader som OTE har haft jämfört med sina konkurrenter i den privata sektorn, dvs. kostnaderna för de fasta anställningarna och de högre lönerna.

(59) En sammanställning av de viktigaste slutsatserna i de enskilda rapporterna följer nedan.

⁽¹⁹⁾ Dessa anställda skulle genom det frivilliga systemet för förtidspension få en pension som motsvarar deras aktuella lön, och systemet är för dem därför mindre attraktivt jämfört med anställda som inte har nått sin lönetopp (de senare får en pension som är högre än deras aktuella lön eftersom pensionen beräknas på den projekterade lön som de uppnår om de fortsätter arbeta under de fiktiva anställningsåren). I syfte att säkerställa högsta möjliga deltagande i det frivilliga systemet för förtidspension erbjuds därför ett extra avgångsincitament för anställda som redan har nått sin lönetopp inom OTE.

⁽²⁰⁾ Från och med 2005 måste alla börsnoterade bolag i EU göra sin koncernredovisning med IFRS. Se kommissionens förordning (EG) nr 1725/2003 av den 29 september 2003 om antagande av vissa redovisningsstandarder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 (EUT L 261, 13.10.2003, s. 1).

c. *KMPG 2005 IFRS-intyget: det nominella värdet av det frivilliga systemet för förtidspension*

(60) Enligt OTE:s bestyrkta räkenskaper för 2005 uppgår den uppskattade totalkostnaden för betalningar inom ramen för det frivilliga systemet för förtidspension till 1 161 827 920 euro. Nettonuvärdet för systemet uppskattas till 939 607 196 euro⁽²¹⁾. Detta belopp har erhållits genom att minska systemets nominella värde med en diskonteringssats på 3 %, vilket ger en minskning på 67,7 miljoner euro⁽²²⁾, och genom att utesluta beloppet 154,4 miljoner euro som hör till vederlag som redan bokförts som utbetalningar i OTE:s räkenskaper för 2004 (1 161,8 - 67,7 - 154,4 = 939,6). I det bestyrkta nettonuvärdet för det frivilliga systemet för förtidspension (939,6 miljoner euro) beaktas dock inte den skattefördel som tillfaller OTE enligt företagslagen (se CRA-rapporten nedan).

d. *Rapporten från Hay Group: jämförelser med andra frivilliga system för förtidspension i Grekland och EU*

(61) Rapporten från Hay Group innehåller sammanställningar av uppgifter från flera grekiska och europeiska företag som under de senaste åren har genomfört nedskärningar. Hay Group granskade mer än 40 olika organisationer som är grekägda eller som kontrolleras av multinationella företag. I rapporten från Hay Group bekräftas de argument som de grekiska myndigheterna angett i sina tidigare framlägganden, nämligen att a) det i Grekland eller annorstädes i Europa inte finns något system för förtidspension som är jämförbart med OTE:s system (dvs. system som omfattar "strukturella" kostnader av den typ som OTE har för fast anställningsform och fasta höga löner) och b) det genomsnittliga avgångspaketet inom ramen för ett normalt frivilligt system för förtidspensionering kan fastställas till 1,5 gånger det lagstadgade vederlaget, särskilt när det gäller åldersgruppen 51 år⁽²³⁾.

e. *CRA-rapporten: beräkning av OTE:s extra kostnader*

(62) CRA International har med stöd av de ovan anförda uppgifterna räknat ut nettonuvärdet av OTE:s kostnader till följd av att det frivilliga systemet för förtidspension genomförs för totalt 5 494 anställda.

⁽²¹⁾ Nettonuvärdet representerar systemets marknadsvärde, dvs. det belopp som OTE skulle tvingas betala till en tredje part om denna tog över OTE:s skyldigheter rörande det frivilliga systemet för förtidspension.

⁽²²⁾ Här bör påpekas att de grekiska myndigheterna i sitt tidigare framläggande av den 20 december 2005, vid en tidpunkt då det nominella värdet för det frivilliga systemet för förtidspension uppskattades till 1 161,0 miljoner euro, hade beräknat nettonuvärdet för pensionsystemet till 863 miljoner euro med användning av OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad (WACC), uppskattad till 7,83 %.

⁽²³⁾ Se fotnot 13.

- (63) Nyckelfrågan vid beräkning av detta nettonuvärde var att hitta den lämpliga diskonterings-satsen. CRA International konstaterar att en grundläggande princip inom modern ekonomi är att den diskonterings-sats som tillämpas på ett kassaflöde bör återspegla kassaflödets inneboende systematiska risk. Enligt CRA International är det lämpligt att använda företagets vägda genomsnittliga kapitalkostnad (WACC), som också används i de flesta fall ⁽²⁴⁾.
- (64) CRA International anser dock att de systematiska kostnadernas bidrag till systemets kostnader i det aktuella fallet är litet eller obetydligt. Detta beror på att a) de OTE-anställdas löneutveckling följer en strikt skala vilket medför en väsentlig minskning av osäkerheten rörande lönevariationer över tiden och b) eventuella kvarstående osäkerheter inte har något samband med OTE:s resultat (den årliga ökningen i lönesystemet har inget samband med OTE:s allmänna ekonomiska resultat). Enligt CRA International bör således diskonterings-satsen väljas så att den avspeglar den tillgängliga avkastningen på riskfria värdepapper. CRA International tar som exempel de tio-åriga obligationerna på 2,1 miljarder euro som de grekiska myndigheterna sålde den 7 juni 2005 (året för det frivilliga systemet för förtidspension) med en viktad genomsnittlig avkastning på 3,41 % och de femåriga obligationerna på 1,68 miljarder euro som såldes en månad senare med en viktad genomsnittlig avkastning på 2,71 %, och antar därmed att den riskfria räntan oavsett förfallodag blir cirka 3 % ⁽²⁵⁾.
- (65) Med dessa antaganden som grund har CRA International uppskattat nettonuvärdet för det frivilliga systemet för förtidspension till 1 086,2 miljoner euro. I motsats till KPMG:s beräkningar (se punkt 0 ovan) beaktar CRA International i sina beräkningar inte de 154,4 miljoner euro som OTE redan hade infört i räkenskaperna för 2004, eftersom de inte är underställda revisorskrav. Alla betalningar som OTE gör inom det frivilliga systemet för förtidspension är lagenligt avdragsgilla i fråga om företagsskatten, och CRA International har därför uppskattat att systemets verkliga nettonuvärde efter skatt ligger på 784,3 miljoner euro ⁽²⁶⁾.
- (66) Med de ovan nämnda beloppen före skatt som grund beräknade CRA International vilka kostnader OTE hade haft om OTE hade varit ett privat företag. För detta ändamål använde CRA International följande antaganden: a) ett privat företag skulle (enligt slutsatserna i rapporten från Hay Group) under normala omständigheter erbjuda ett avgångspaket som är 1,5 gånger det lagstiftade avgångsvederlaget och b) denna faktor tillämpas på löner som är 33 % lägre än de som OTE betalar (enligt uppgifterna i KPMG-undersökningen 2004 om vederlag och förmåner i den grekiska high tech-sektorn). Utifrån antagandet om att OTE erbjuder ett paket som motsvarar 150 % av det lagstadgade kravet men med samma löner som i den privata sektorn, dvs. 33 % lägre än OTE:s löner, slöt CRA International sig till att ett annat privat företag skulle ha ådragit sig kostnader på 314,4 miljoner euro, efter skatt, för att genomföra det frivilliga systemet för förtidspension.
- (67) På grundval av en jämförelse mellan pensionssystemets nettonuvärde efter skatt (784,3 miljoner) och kostnaderna i det fall att OTE hade varit ett vanligt företag i den privata sektorn (314,4 miljoner) har CRA International räknat ut att OTE:s extra kostnader för att genomföra det frivilliga systemet för förtidspension uppgår till 469,9 miljoner euro ⁽²⁷⁾.
- (68) För fullständighetens skull beräknade CRA International även OTE:s extra kostnader utifrån två alternativa scenarier. Det första scenariot baserar sig på den högre diskonterings-satsen enligt OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad (7,8 %). I detta scenario är den extra kostnaden reducerad till 390,4 miljoner euro. Enligt det andra scenariot finns det inget skatteavdrag. I detta scenario ökar de extra kostnaderna till 540,2 miljoner euro när OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad används och till 643,4 miljoner euro när den riskfria diskonterings-satsen på 3 % används.
- f. Avsaknaden av arbetskraftsrelaterade eller andra fördelar*
- (69) Med stöd av en undersökning som utförts av professor Levantis vid universitetet i Aten betonar de grekiska myndigheterna att OTE inte har några fördelar genom arbetsmarknadslagstiftningen. De grekiska myndigheterna framhåller särskilt att OTE inte är befriat från arbetslöshetsavgifter ⁽²⁸⁾. Med hänvisning till domen i målet *Combus* hävdar de grekiska myndigheterna dock att rättens analys inte omfattade förekomsten av strukturella fördelar, något som inte heller ingick i kommissionens bedömning av förenligheten hos det stöd som Frankrike beviljade EDF.

⁽²⁴⁾ Denna princip följdes även av de grekiska myndigheterna i deras framlägganden av den 4 november 2005.

⁽²⁵⁾ I detta hänseende är CRA International i linje med OTE:s bestyrkta räkenskaper som gjorts av KPMG, där också en diskonterings-sats på 3 % används.

⁽²⁶⁾ Eftersom KPMG endast svarade för granskningen av OTE:s räkenskaper före skatt, behövde KPMG inte räkna ut nettonuvärdet efter skatt för systemets nominalvärde.

⁽²⁷⁾ De extra kostnaderna kan uppdelas enligt följande: kostnader för OTE till följd av de fasta anställningarna: 322,9 miljoner euro och kostnaderna för OTE till följd av högre löner: 147,0 miljoner euro.

⁽²⁸⁾ Enligt de grekiska myndigheterna betalar OTE, i likhet med alla andra privata företag och i egenskap av arbetsgivare, obligatoriska arbetslöshetsavgifter enligt det som krävs i tillämplig socialförsäkringslagstiftning. OTE betalar 2,76 % och de anställda betalar ett tillägg på 1,33 %.

(70) I fråga om de fördelar som OTE kan ha till följd av sin tidigare monopolställning påpekar de grekiska myndigheterna att marknaden för fast telefoni har varit helt avreglerad sedan 2001 och att OTE har varit föremål för en omfattande förhandsreglering i enlighet med föreskrifterna i det tillämpliga regelverket för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. De förpliktelser som ålagts OTE genom den nationella regleringsmyndigheten (Hellenic Telecommunications and Post Commission, EETT) på marknaden för fast telefoni har lett till nya konkurrenskraftiga aktörers inträde på marknaden och därmed en minskad marknadsandel för OTE.

g. De grekiska myndigheternas åtagande

(71) I sitt svar grundade de grekiska myndigheterna sina beräkningar på OTE-aktiens stängningskurs den 25 april 2006, dvs. 17,98 euro. Den 25 april 2006 motsvarade 4 % av OTE:s aktieinnehav således ett värde på 353 miljoner euro. Värdet på den grekiska staten bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension per den 25 april 2006 är följaktligen 25 % lägre än beloppet för de extra kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension som beräknats till 469,9 miljoner euro.

(72) OTE-aktiernas kurs är dock föremål för fluktuationer på Atenbörsen och om totalvärdet för 4 % av OTE:s aktieinnehav är högre än OTE:s extra kostnader, åtar sig Grekland uttryckligen att ändra artikel 74 i lag nr 3371/2005, för att statens finansiella bidrag ska minskas i motsvarande grad.

h. Svar på synpunkterna från tredje parter

(73) De grekiska myndigheterna understryker att bolagsstämman, enligt artikel 34 i den grekiska företagslagen nr 2190/1920, inte har befogenheter att fatta ledningsbeslut, eftersom dessa befogenheter ligger hos styrelsen (artikel 9 d i OTE:s stadgar). Det frivilliga systemet för förtidspension diskuterades och fastställdes därför i bolagets styrelse och presenterades senare för de institutionella investerarna.

(74) De grekiska myndigheterna hävdar att synpunkterna angående det faktum att den grekiska staten varje år täcker en del av underskottet hos TAP-OTE grundar sig på en felaktig uppfattning om socialförsäkringssystemet i Grekland. De grekiska myndigheterna upprepar att den huvudsakliga pensionsfonden för OTE-anställda, TAP-OTE, är en separat juridisk person som regleras av allmän lag, på samma sätt som alla andra pensionsfonder i Grekland. Fonden har egen styrelse, administration, budget och finansavdelningar. Nästan alla existerande pensionsfonder lyder under allmän lag, är fristående från de företag där de anställda arbetar, har egen styrelse och eftersträvar inte vinst. Rätten till pension regleras i den grekiska konstitutionen (artikel 25). De grundläggande egenskaperna hos det grekiska socialförsäkringssystemet är dess obligatoriska, offentliga och universella karaktär. Det är således

ett kontantbetalningssystem. De olika offentligrättsliga fondernas underskott finansieras inte av arbetsgivarna eller av de anställda utan av staten, som har en konstitutionell skyldighet att garantera att alla pensioner betalas fullt ut.

(75) Från 1994 till 2001 ålades OTE, trots företagets ställning som ett privaträttsligt företag kontrollerat av staten och helt fristående från den offentligrättsliga pensionsfonden TAP-OTE, att genom särskild lagstiftning och kollektiva arbetsmarknadsavtal täcka TAP-OTE:s underskott och på så sätt fungera som ett slags socialförsäkringsarrangemang för statens del. OTE:s skyldigheter att täcka dessa särskilda underskott hos TAP-OTE medförde en ytterligare ökning av OTE:s icke-lönekostnader jämfört med situationen för konkurrenterna och nya aktörer på marknaden, och utgjorde en klar nackdel för företaget.

(76) Med hänvisning till de påstådda fördelar som OTE haft till följd av sin tidigare monopolställning betonar de grekiska myndigheterna att den grekiska telekommunikationsmarknaden sedan 2001 varit helt avreglerad och föremål för förhandsreglering som utövas av EETT, den nationella regleringsmyndigheten. Det påstådda missbruket från OTE:s sida måste bedömas med utgångspunkt i respektive sektorsspecifika regler enligt den nya rättsliga ramen och dess direktiv. För de grekiska myndigheterna kan kompensationsåtgärder inom en helt avreglerad marknad inte begäras på ett helt annat sätt, dvs. genom att enbart statliga åtgärder som är rent arbetsrelaterade betraktas som statligt stöd.

(77) De grekiska myndigheterna förkastar slutligen såsom inkorrekt den tredje partens påstående om att OTE är befriat från reklamskatt medan alla andra företag i Grekland måste betala denna skatt. Trots att offentliga företag eller allmännyttiga företag (som OTE) enligt artikel 19.2 i lag nr 1264/82 är befriade från reklamskatt, har förvaltningsdomstolen i första instans i en nyligen utfärdad dom (beslut nr 9564/2005) tolkat begreppen offentliga företag och allmännyttiga företag i lag nr 1264/82 så, att inte endast OTE utan alla aktörer inom telekommunikationssektorn är befriade från reklamskatt⁽²⁹⁾, oavsett om de är offentliga eller privata företag⁽³⁰⁾.

⁽²⁹⁾ De grekiska myndigheterna konstaterar också att det i artikel 24 i den nya lagen nr 3470/2006 klart fastställs att OTE och andra tjänsteleverantörer inom telekommunikationsområdet inte längre åtnjuter någon särskild ställning som ger dem rätt till befrielse från reklamskatt. Enligt lag nr 1264/82 är offentliga företag eller allmännyttiga företag befriade från reklamskatt endast om den absoluta majoriteten av deras aktiekapital ägs av den grekiska staten. Av detta följer att OTE och alla andra tjänsteleverantörer inom telekommunikationssektorn nu är skyldiga att betala reklamskatt.

⁽³⁰⁾ Enligt de grekiska myndigheterna fastställde förvaltningsdomstolen att ett företag inte karakteriseras som allmännyttigt på grundval av företagets rättsliga status eller det regelverk inom vilket företaget verkar, utan enbart på grundval av karaktären hos de tjänster som företaget tillhandahåller. Enligt domstolen klassificeras därför företag som tillhandahåller varor och tjänster som anses vara oundgängliga för samhället, t.ex. telekommunikation, vatten och energi, som allmännyttiga företag.

VI. BEDÖMNING AV STÖDET

Förekomsten av stöd

- (78) Enligt artikel 87.1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (79) För att en nationell åtgärd ska klassificeras som statligt stöd måste följande kumulativa villkor vara uppfyllda: a) Åtgärden finansieras av medlemsstaten med statliga medel i någon form, b) förmånen är selektiv och c) åtgärden snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen och kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (80) I det föreliggande fallet är det oomtvistligt att åtgärden, i och med att staten föreslår att överföra 4 % av sitt aktieinnehav i OTE till TAP-OTE som ett bidrag till de totala kostnaderna för OTE:s frivilliga system för förtidspension, inbegriper statliga medel. Statens innehav av 4 % av OTE:s aktier är en tillgång som har finansiellt värde. Denna tillgång överförs utan någon ersättning till marknadspris. Därav följer att åtgärden är en överföring av statliga medel.
- (81) Dessutom, trots att stödet är riktat till TAP-OTE – en offentligrättslig pensionsfond som ingår i det bredare socialförsäkringssystemet i Grekland – är den verkliga stödmottagaren OTE, i och med att företaget frigörs från en del av sina socialförsäkringsskyldigheter till följd av det frivilliga systemet för förtidspension. Inget annat företag har en sådan särskild fördel. Av detta följer att åtgärden har en selektiv karaktär.
- (82) Det kan inte heller bestridas att OTE är en nationell nätverksoperatör som tillhandahåller nätverk och tjänster för elektronisk kommunikation inbegripet internationella tjänster för elektronisk kommunikation, och att allt beviljat stöd därför kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (83) Vad gäller frågan om huruvida statsstödet ger OTE en fördel som snedvrider eller hotar snedvrیدا konkurrensen hävdar de grekiska myndigheterna dock att a) de har agerat som en privat investerare och att b) åtgärden inte ger OTE en fördel eftersom den enbart innebär kompensation för den strukturella nackdel som OTE har till följd av de fasta anställningarna och de högre lönekostnaderna som OTE påtvingades under perioden före avregleringen.
- a. *Förenlighet med den marknadsekonomiska investerarprincipen*
- (84) I linje med kraven enligt rättspraxis och i syfte att kunna fastställa om den grekiska statens finansiella bidrag till OTE:s kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension är förenligt med hur en privat investerare skulle agera under normala marknadsbetingelser, är det nödvändigt att överväga huruvida en privat investerare av jämförbar storlek med staten och under samma omständigheter skulle ha gett ett liknande finansiellt bidrag, motsvarande 4 % av statens aktieinnehav i OTE ⁽³¹⁾.
- (85) I detta hänseende måste åtskillnad göras mellan statens skyldigheter som ägare av aktiekapital i företaget och statens skyldigheter som myndighet ⁽³²⁾. Eftersom OTE är ett börsnoterat aktiebolag skulle den grekiska staten i egenskap av största aktieägare endast ha varit ansvarig för företagets skulder upp till värdet på aktiernas försäljningsvärde. Socialförsäkring och andra skyldigheter enligt arbetsmarknadslagstiftningen hör i regel till företaget, inte till aktieägarna. Det bör dessutom betonas att OTE som företag för närvarande inte befinner sig i en svår finansiell situation eller att OTE för närvarande inte skulle kunna uppfylla sina egna finansiella skyldigheter i fråga om det frivilliga systemet för förtidspension.
- (86) De ekonomiska skyldigheterna för förtidspensionerna och betalningar av övriga förknippade anställningsförmåner kan därför inte tas i betraktande när det gäller tillämpning av den marknadsekonomiska investerarprincipen ⁽³³⁾.
- (87) Dessutom har ingen annan aktieägare än den grekiska staten bidragit till de extra kostnaderna för OTE:s omstruktureringsplan, trots att den förväntade högre lönsamheten utan åtskillnad skulle vara till fördel för alla investerare. I detta hänseende agerade den grekiska staten på ett annat sätt än de övriga privata investerarna i OTE. Även om statens särskilda ställning som största aktieinnehavare kunde motivera ett avvikande agerande kunde det i regel förväntas att om en av aktieägarna i ett företag ger finansiellt stöd utan att de övriga aktieägarna gör det på samma sätt, skulle den aktieägaren få någon typ av ersättning i form av högre andel i företaget eller dylikt. I det aktuella fallet har staten dock inte fått någon extra ersättning jämfört med de övriga investerarna i företaget.

⁽³¹⁾ Mål C-305/89, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1603, punkt 19.

⁽³²⁾ Förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 22.

⁽³³⁾ Mål C-305/89, loc. cit., punkt 22.

- (88) Det faktum att OTE:s aktiekurs har stigit efter tillkännagivandet av det frivilliga systemet för förtidspension betyder inte nödvändigtvis att statens finansiella bidrag endast på grund av denna orsak kan anses vara förenligt med den marknadsekonomiska investerarprincipen. I princip är det sannolikt att alla typer av finansiellt bidrag från staten för att förbättra ett börsnoterat företags finansiella ställning även förbättrar företagets aktiekurs. Detta gäller oberoende av om bidraget i fråga räknas som stöd enligt artikel 87.1 i fördraget eller inte.
- (89) Av alla ovan nämnda skäl bör de grekiska myndigheternas argument om att statens bidrag till kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension skulle uppfylla den marknadsekonomiska investerarprincipen, förkastas.

b. *Avsaknaden av en ekonomisk fördel*

- (90) Enligt vedertagen rättspraxis omfattar begreppet stöd förmåner som beviljas av myndigheter och som på olika sätt lindrar de kostnader som normalt ingår i ett företags budget⁽³⁴⁾. Domstolen har angående detta ansett att en delvis reducering av de socialkostnader som uppstår i ett företags verksamhet utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget, om åtgärden är avsedd att delvis befria företaget från de kostnader som härrör från en normal tillämpning av socialförsäkringssystemet utan att det finns någon motivering för detta undantag på grundval av systemets natur eller allmänna drag⁽³⁵⁾.
- (91) De grekiska myndigheterna bestrider att ett stöd som lindrar OTE:s kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension skulle ge företaget fördelar och påverka konkurrensen, med hänvisning till att stödet befriar OTE från en strukturell nackdel och säkerställer att företaget kan fungera enligt samma och mindre betungande arbetsmarknadsvillkor som gäller alla andra företag på den grekiska marknaden för elektronisk kommunikation. I detta hänseende har de grekiska myndigheterna stött sig på förstainstansrättens dom i målet *Combis*. I det målet fastställde förstainstansrätten att en (statlig) åtgärd som var "avsedd att ersätta den privilegierade och kostsamma status som de av *Combis* anställda statstjänstemännen hade med en status som kontraktsanställd, vilken kunde jämföras med den status som anställda i andra busstransportföretag som befann sig i en konkurrenssituation i förhållande till *Combis* hade" inte utgjorde stöd, eftersom
- "det gällde att befria *Combis* från en strukturell nackdel i förhållande till dess konkurrenter i den privata sektorn"⁽³⁶⁾.
- (92) Här bör påpekas att slutsatserna i målet *Combis* inte har bekräftats av domstolen. Vissa av domstolens domar talar emot antagandet om att ett bidrag som utgör ersättning för en strukturell nackdel inte kan klassificeras som stöd. Enligt domstolens vedertagna rättspraxis måste den utsträckning i vilken en åtgärd utgör stöd avgöras med hänsyn till åtgärdens effekter och inte genom hänvisning till åtgärdens orsaker eller mål⁽³⁷⁾. Domstolen har också slagit fast att alla åtgärder där ett företag befrias från kostnader som normalt belastar ett företags budget utgör statligt stöd⁽³⁸⁾. Domstolen har gjort det klart att detta inbegriper t.ex. betalningar till anställda⁽³⁹⁾. Mot bakgrund av dessa överväganden har domstolen förkastat principen om att en åtgärd inte skulle medföra fördel för företaget enbart för att den kompenserar nackdelar som företaget har haft tidigare⁽⁴⁰⁾.
- (93) Det stämmer att den arbetsmarknadslagstiftning som är tillämplig på OTE avviker från den som tillämpas på övriga privata företag i Grekland, i det att OTE:s fasta anställningar och de anställdas högre löner är orubbliga om inte ny lagstiftning antas som ger rättslig verkan åt det medgivande som krävs från de OTE-anställda. Generellt sett medför de arbetsmarknadsregler som tillämpas på OTE att företaget har högre arbets- och socialförsäkringskostnader och att företaget inte har den frihet som andra konkurrerande företag har när det gäller att omstrukturera arbetskostnaderna efter rådande marknadsförhållanden.
- (94) I detta hänseende har detta fall ett antal likheter med fallet *Combis*. I fallet *Combis* kompenserade den danska staten inte företaget utan företagets anställda. På samma sätt kompenserar den grekiska staten inte OTE utan de anställdas pensionsfond för förlorade intäkter på grund av förtidspensioner. Som hos *Combis*, utgör OTE-personalens fasta anställningar en "privilegierad och kostsam status" jämfört motsvarande status för anställda i den privata sektorn. Liksom i fallet *Combis* är den grekiska regeringens avsikt att frigöra OTE från en "strukturell nackdel i förhållande till dess konkurrenter i den privata sektorn".

⁽³⁶⁾ Mål T-157/01, loc. cit., punkt 57.

⁽³⁷⁾ Mål 173/73, Italien mot kommissionen, REG 1974, s. 709, punkt 13, mål C-310/85, Deufil, REG 1987, s. 901, punkt 8, mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, punkt 20.

⁽³⁸⁾ Mål C-387/92, Banco Exterior, REG 1994, s. I-877, punkt 13, mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, punkt 34.

⁽³⁹⁾ Mål C-5/01, Belgien mot kommissionen, REG 2002, s. I-1191, punkt 39.

⁽⁴⁰⁾ Mål C-30/59, Gezamenlijke Steenkolenmijnen, REG 1961, s. 3, punkt 29–30, mål 173/73, Italien mot kommissionen, REG 1974, s. 709, punkterna 12–13, mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, punkterna 29 och 35, mål C-251/97, Frankrike mot kommissionen, REG 1999, s. I-6639, punkterna 40 och 46–47. Se också mål T-109/01, Fleuren Compost, REG 2004, s. II-127, punkt 54.

⁽³⁴⁾ Se bl.a. domarna i mål 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten, REG 1961, s. 1, mål C-387/92, Banco Exterior de España, REG 1994, s. I-877, punkt 13, mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, punkt 34 och mål C-256/97, DM Transport, REG 1999, s. I-3913, punkt 19.

⁽³⁵⁾ Mål 173/73, Italien mot kommissionen, REG 1974, s. 709, punkt 15 och, med samma innebörd, dom i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1990, s. I-307, punkt 41.

- (95) Dessutom, i likhet med fallet *Combis*, är syftet med statens ingripande inte att kompensera för eller lindra OTE:s pensionskyldigheter som härrör från en tidigare period då företaget berördes av arbetsmarknadslagstiftning av sitt eget slag (tidigare skyldigheter), utan syftet är strikt begränsat till att få OTE jämförbart med den privata sektorn i fråga om framtida pensionsrättigheter.
- (96) Kommissionen noterar dock också att den faktiska och rättsliga situationen i det aktuella fallet har ett antal särdrag jämfört med fallet *Combis*.
- (97) För det första var de danska myndigheternas bidrag i fallet *Combis* avsett att underlätta den planerade ändringen av företagets status från offentligt till privat. I detta syfte erbjöd den danska regeringen ett finansiellt bidrag (bonus) till de *Combis*-anställda vars status ändrades från statsanställd till privaträttsligt anställd. OTE däremot blev ett börsnoterat aktiebolag 1994 utan att staten vid den tidpunkten vidtog några åtgärder för att säkerställa att arbetsmarknadsreglerna för OTE var samstämmiga med motsvarande regler för normala börsnoterade aktiebolag. Staten ingrep inte heller år 2001 när OTE miste sina exklusiva rättigheter att tillhandahålla telekommunikationstjänster för fast taltelefoni och den grekiska marknaden för elektronisk kommunikation avreglerades helt.
- (98) Det är i detta hänseende inte uteslutet att det höga antalet anställda gjorde det möjligt för OTE, särskilt under de kritiska åren före och strax efter den totala avregleringen, att säkerställa och upprätthålla sin aktuella dominerande ställning och fortsätta att agera inom praktiskt taget alla segment av marknaden för elektronisk kommunikation.
- (99) Dessutom, som konstateras i skäl 93, omfattar begreppet stöd enligt artikel 87.1 i fördraget endast åtgärder för att lindra normala belastningar i ett företags budget och som kan anses utgöra en ekonomisk fördel som det mottagande företaget inte skulle ha fått under normala marknadsbetingelser ⁽⁴¹⁾.
- (100) Här bör vi påminna oss om att sådana kostnader för företagen som följer av kollektivavtal mellan arbetsgivare och fackföreningar som företagen måste följa, antingen på grund av att de har tillträtt dessa avtal eller genom att avtalen har fastställts i lag, enligt rättspraxis är kostnader som på grund av deras art ska belasta företagen ⁽⁴²⁾.
- (101) Trots att, som påpekas i skäl 93, de arbetsmarknadsregler som ålagts OTE förvisso utgör undantag till den arbetsmarknadslagstiftning som hittills har tillämpats på övriga privata företag i Grekland och att den fasta anställningsformen och de höga löner som OTE-anställda garanterades i verkligheten inte var resultatet av fritt förhandlade kollektivavtal, utan i stället ålägganden från själva statens sida, noterar kommissionen att de grekiska myndigheterna inte i något skede efter att OTE blev ett börsnoterat företag lät förstå att OTE:s skyldigheter enligt arbetsmarknadslagstiftningen inte skulle ingå i företagets normala budget eller att staten skulle kompensera OTE för de extra kostnader för fast anställningsform och höga löner som företaget var ålagt enligt lag. Likaså baserade sig värderingen av OTE på börsen på antagandet att de fasta anställningarna och de höga lönekostnaderna var normala belastningar i OTE:s budget.
- (102) Dessa överväganden, granskade i samband med slutsatserna i *Combis*-domen, ger indikationer på att åtgärden kan anses utgöra stöd. Ärendet behöver dock inte drivas vidare eftersom bidraget, av skäl som i detalj anförts nedan, under alla omständigheter är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i fördraget.

VII. STÖDETS FÖRENLIGHET MED DEN GEMENSAMMA MARKNADEN

- (103) Kommissionen noterar att statens planerade bidrag till OTE:s kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension ingår i en mer omfattande plan från de grekiska myndigheternas sida att omstrukturera anställningssystemet hos OTE i syfte att garantera företagets lönsamhet på lång sikt och förbättra funktionen på marknaden för elektronisk kommunikation. Det frivilliga systemet för förtidspension är således ett nödvändigt steg mot ytterligare privatisering av OTE.
- (104) Kommissionen anser därför att bedömningen av åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden måste basera sig direkt på artikel 87.3 c i fördraget, enligt vilken "stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset" kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.
- (105) För att en stödåtgärd ska anses vara förenlig med den gemensamma marknaden på de grunder att den underlättar utvecklingen av näringsverksamhet eller vissa regioner, måste åtgärden medföra en förbättring av näringsverksamhetens funktion. Enligt artikel 87.3 är stöd förenligt endast när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det allmänna intresset. I sin bedömning fäster kommissionen särskild vikt vid kriteriet om nödvändighet och proportionalitet ⁽⁴³⁾.

⁽⁴¹⁾ Mål 173/73, Italien mot kommissionen REG 1974, s. 709, punkt 26, mål C-387/92, Banco Exterior de España, REG 1994, s. I-877, punkterna 12 och 13 och mål C-280/00, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, REG 2003, s. I-9919, punkt 84 och de domar som citeras där.

⁽⁴²⁾ Mål C-251/97, Frankrike mot kommissionen, REG 1999, s. I-066 39, punkt 40.

⁽⁴³⁾ Mål T-187/99, Agrana Zucker und Stärke AG mot kommissionen, REG 2001, s. I-1587, punkt 74.

a. Åtgärden är förenlig med det gemensamma intresset

- (106) Genom åtgärden befrias OTE från extra kostnader på grund av företagets tidigare ställning som offentligt företag (personalens fasta anställningsform och högre löner) och kan därför agera fritt på den helt avreglerade marknaden för elektronisk kommunikation och göra de anpassningar till marknaden och övriga tekniska framsteg som behövs för företagets lönsamhet på lång sikt.
- (107) Särskilt nedskärningen av cirka en tredjedel av OTE:s personal genom det frivilliga systemet för förtidspension och det faktum att OTE-personalen i utbyte mot pensionssystemet går med på att nyrekryteringar inte längre har fast anställningsform, är nyckelkomponenter i de generella omstruktureringar som ska garantera företagets lönsamhet, effektiva funktion och vidare privatisering. Tills vidare utgör OTE-personalens fasta anställningsform, personalöverskottet och det stela lönesystemet tunga hinder för en vidare privatisering av företaget och den grekiska statens utträde ur OTE.
- (108) Den pågående omvandlingen av OTE från ett f.d. monopolföretag till ett företag som är underställt samma lagar som alla andra privata aktörer i Grekland och det faktum att den grekiska staten avsåger sig sin kontroll över företaget förbättrar funktionen på den grekiska marknaden för elektronisk kommunikation, sänker hindren för inträde på och utträde från marknaden⁽⁴⁴⁾ och är på lång sikt till fördel för slutanvändarna.
- (109) Det planerade finansiella bidraget från den grekiska staten för att lindra kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension är därför förenligt med det gemensamma intresset.

b. Stödet är ett lämpligt instrument

- (110) I början av den formella undersökningen uttryckte kommissionen sina reservationer rörande nödvändigheten

⁽⁴⁴⁾ Hindren beror på att ett inträde på den grekiska marknaden för elektronisk kommunikation genom ett övertagande av OTE tills vidare förhindras av de extremt stela anställningsvillkoren hos OTE och det faktum att OTE-anställda åtnjuter en fast anställningsform, vilket hindrar andra affärsgrupper från att överta OTE. Å andra sidan och av samma skäl, förefaller det för närvarande ytterst osannolikt att företaget skulle lämna marknaden genom att staten avstår från sin kontroll.

med det aktuella frivilliga systemet för förtidspension, med hänvisning till att tidigare förtidspensionssystem har finansierats helt och hållet av OTE.

- (111) Det framkom särskilt att OTE sedan 1996 och fram till 2004 lät 8 173 anställda avgå med förtidspension. Dessa mindre omfattande årliga pensionssystem (i genomsnitt 900 anställda per år) erbjöds dock endast till anställda som redan var berättigade till pension men som kunde fortsätta arbeta tills att villkoren för obligatorisk avgång uppfylldes⁽⁴⁵⁾. I de tidigare förtidspensionssystem godkändes inga fiktiva anställningsår och de kan därför inte jämföras med det aktuella förtidspensionssystemet när det gäller struktur och omfattning. I den meningen liknade OTE:s tidigare förtidspensionssystem systemen hos andra privata företag eller OTE:s aktuella "vanliga" system⁽⁴⁶⁾.
- (112) Inom OTE skulle ett frivilligt pensionssystem som endast omfattar anställda som fått rätt till pension men som ännu inte uppnått åldern för obligatorisk avgång inte ha väckt högsta möjliga intresse, dvs. ett antal sådana anställda skulle ha föredragit att bli kvar i tjänst för att få högsta möjliga pension⁽⁴⁷⁾.
- (113) OTE:s beslut att godkänna upp till sju fiktiva anställningsår för anställda som uppfyller villkoren för obligatorisk pension mellan 2005 och 2012 så att de kan få förtidspension till fullt belopp, verkar under dessa omständigheter att vara den enda möjligheten att i tid bli av med ett betydande antal anställda. Anställda vars anställningsform kan jämföras med statstjänstemannastatus lämnar företaget endast om arbetsgivaren erbjuder tillräckliga incitament för detta. OTE måste därför erbjuda en ersättning som tillräckligt bra kompenserar de ekonomiska förmåner som en anställd skulle ha fått genom att bli kvar i företaget. Det stora intresset för det frivilliga systemet för förtidspension (cirka 91 % av alla berörda anställda) bekräftar att de tilläggsincitament som OTE erbjuder i form av fiktiva anställningsår är ett lämpligt instrument.

⁽⁴⁵⁾ Exempelvis anställda med 30 år i tjänst (rätt till pension) kunde fortsätta arbeta tills att de uppnådde 58 års ålder eller 35 år i tjänst, beroende på vilket som inträffade först. Sådana anställda valde hellre att fortsätta arbeta fram till obligatorisk avgång för att öka beräkningsgrunden för sin pension. Som de grekiska myndigheterna påpekade, stiger lönerna snabbare än pensionerna och OTE-anställda föredrar därför i regel att fortsätta i företaget eftersom pensionerna beräknas på grundval av den sista lönen.

⁽⁴⁶⁾ Som konstateras i skäl 56 gäller det "vanliga" förtidspensionssystemet endast anställda som redan har rätt till pension men som ännu inte har uppfyllt villkoren för obligatorisk avgång. Enligt det systemet godkänns inga fiktiva anställningsår och systemet får inget bidrag av staten.

⁽⁴⁷⁾ Se fotnot 34.

- (114) OTE kunde inte genomföra friställningarna med gamla och mindre kostsamma åtgärder, eftersom det hade krävt att OTE:s personal skulle ha gått med på att mista sin fasta anställningsform i utbyte mot ett lägre avgångsvederlag. OTE kunde inte heller genomföra friställningar genom att avskaffa personalens fasta anställningsform retroaktivt, eftersom detta enligt de grekiska myndigheterna skulle ha lett till synnerligen allvarliga rättsliga och konstitutionella problem som skulle ha omöjliggjort hela omstruktureringen av OTE.
- (115) Det finns dessutom likheter mellan det aktuella fallet och slutsatserna i kommissionens meddelande om så kallade stranded costs på energiområdet⁽⁴⁸⁾. Stranded costs är icke-återvinningsbara kostnader som en dominerande aktör dras med på grund av sin ställning men som denna aktör inte längre kan få täckning för eftersom det på grund av avreglering finns nya konkurrerande aktörer på marknaden.
- (116) I analogi med detta kan den grekiska statens bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension därför sättas i samma kategori som ersättningarna för icke-återvinningsbara kostnader, av de skäl som anförs nedan. OTE-personalens särskilda, fasta anställningsform härrör från företagets tidigare monopolställning på en marknad som på den tiden inte var avreglerad. Detta särskilda system föranledde inte några svårigheter så länge som OTE agerade i en monopolmiljö. OTE hade högre kostnader än andra företag men var skyddat från all konkurrens på sitt område. Efter avregleringen av den grekiska telekommunikationsmarknaden har personalens särskilda anställningsförhållanden gradvis blivit en belastning som påverkar OTE:s konkurrenskraft. På grund av den fasta anställningsformen, som ger de anställda praktiskt taget statstjänstemannastatus, har OTE extra lönekostnader som konkurrenterna inte har⁽⁴⁹⁾.
- (117) De grekiska myndigheternas beslut att finansiera de kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension som härrör från den fasta anställningsformen och de höga lönerna hos OTE är därför förenligt med nödvändighetskravet, eftersom beslutet gör det möjligt för OTE att omstrukturera sin verksamhet på liknande sätt som ett privat företag skulle göra, utan belastning av de extra kostnader som härrör från perioden före avregleringen.
- c. Proportionalitet*
- (118) Statens bidrag ersätter OTE endast för de extra kostnader som uppstår till följd av den fasta anställningsformen och de höga lönerna när fiktiva anställningsår godkänns för anställda som når obligatorisk pensionsålder mellan 2005 och 2012. Särskilt bör konstateras att den grekiska staten inte ingriper för att finansiera OTE:s existerande pensionsskyldigheter eller för att täcka något som helst pensionsunderskott som hör till företaget. OTE har erlagt alla sina arbetsgivaravgifter till TAP-OTE till fulla belopp och betalar också alla kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension fram till det datum då systemet genomförs, med undantag av de kostnader som ett privat företag inte skulle ha haft om det hade vidtagit liknande åtgärder för att minska arbetsstyrkan.
- (119) Således överför den grekiska staten 4 % av sitt innehav i OTE till pensionsfonden för att finansiera de kostnader för det frivilliga pensionssystemet som beror på att pensionerna för anställda som omfattas av systemet inte beräknas på grundval av deras faktiska avgångsår utan på grundval av det år då de hade avgått om de hade valt att dra full nytta av sin fasta anställningsform. Staten finansierar således i huvudsak de framtida arbetsgivar- och arbetstagarpensionsavgifterna för de fiktiva anställningsåren som beviljas anställda som avgår frivilligt.
- (120) Statens bidrag bör också bedömas mot bakgrund av det bredare avtalet mellan OTE:s ledning och anställda om att de generösa incitamenten för förtidspensionering ges i utbyte mot att OTE-personalen godkänner att den fasta anställningsformen i framtiden inte gäller för nyrekryteringar. Utan en ändring av anställningsformen för framtida nyrekryteringar hos OTE skulle statens bidrag inte ha haft någon långsiktig effekt på företagets lönsamhet, eftersom alla sådana nyrekryteringar skulle ha neutraliserat de kortsiktiga kostnadsinbesparingarna för OTE genom det frivilliga systemet för förtidspension.
- (121) För att avgöra huruvida stödet är proportionellt eller inte måste man också försäkra sig om att a) de grekiska myndigheterna har gjort en korrekt bedömning av OTE:s extra kostnader till följd av den fasta anställningsformen och de höga fasta lönerna för anställda som vill utnyttja det frivilliga systemet för förtidspension och att b) statens bidrag inte innebär överkompensation av OTE:s extra kostnader.

⁽⁴⁸⁾ Se ovan, fotnot 17.

⁽⁴⁹⁾ Här hänvisas även till kommissionens beslut i fallet EDF (se fotnot 16). I fallet EDF godkände kommissionen att den franska staten befriade företag i den franska elektricitets- och gassektorn från vissa särskilda pensionsbetalningar som de anställda hade historiska rättigheter till från den tid då företagen fungerade under ett lagligt monopol. Kommissionen ansåg att företagen under monopoltiden var skyddade från all konkurrens inom sektorn och att de då kunde bära de högre pensionskostnaderna utan att detta medförde någon signifikant ekonomisk nackdel. Kommissionen medgav att dessa skyldigheter från det förflutna utgjorde en betydande belastning när företagen skulle agera i konkurrens med andra elektricitets- och gasföretag som inte belastades av liknande historiska kostnader (skäl 143 i beslutet). Kommissionen ansåg att det stöd som beviljats för en sådan omorganisering inom sektorn var nödvändigt och proportionellt eftersom de övriga aspekterna av reformen inom sektorn inte inbegrep något statligt stöd (skäl 146 i beslutet). Trots att den grekiska staten i det aktuella fallet inte kompenserar OTE för historiska pensionsskyldigheter och trots att åtgärden inte syftar till en bredare omorganisering av sektorn innebär analogin ändå att principerna i fallet EDF kan tillämpas.

i. OTE:s extra kostnader

- (122) Enligt den detaljerade informationen från de grekiska myndigheterna uppgår de nominella kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension, till 1 161,8 miljoner euro, vilket KPMG har intygat i överensstämmelse med OTE:s bestyrkta IFRS-redovisning för 2005.
- (123) Enligt CRA Internationals undersökning (se skäl 65) uppgår nettonuvärdet för det frivilliga systemet för förtidspension till 1 086,2 miljoner euro. CRA International uppskattar, med beaktande av de skattefördelar som OTE får tack vare avdragsgilla poster för företagsbeskattningen, att nettonuvärdet för det frivilliga systemet för förtidspension efter skatt är 784,3 miljoner euro.
- (124) CRA International har grundat sina beräkningar av nettonuvärdet på diskonteringsfaktorn 3 %, som motsvarar avkastningen på riskfria värdepapper. Detta avviker från den information som de grekiska myndigheterna lämnade i november 2005, enligt vilken diskonteringsfaktorn grundades på OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad, uppskattad till 7,8 %. CRA International förnekar inte att den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden kan användas som diskonteringsfaktorn. CRA International konstaterar dock att användningen av vägd genomsnittlig kapitalkostnad avspeglar den normala risken i företagsverksamhet, medan lönerna och pensionerna som betalas till OTE-anställda i detta fall inte berörs av osäkerheter eftersom lönerna följer en strikt skala och de årliga lönehöjningarna inte är kopplade till OTE:s ekonomiska resultat. För fullständighetens skull beräknar CRA International också pensionssystemets nettonuvärde med hänvisning till OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad och sluter sig till att nettonuvärdet är 704,8 miljoner euro.
- (125) Kommissionen anser att en bedömning som grundar sig på OTE:s vägda genomsnittliga kapitalkostnad (7,8 %) är förenlig med allmän praxis inom området (vilket även CRA International bekräftar) och med de grekiska myndigheternas tidigare framlägganden. Av det följer att nettonuvärdet för det frivilliga systemet för förtidspension bör vara 704,8 miljoner euro.
- (126) Med stöd av antagandet att OTE kan erbjuda ett förtidspensioneringspaket vars värde är 150 % av det lagstadgade kravet för friställning, dock beräknat på motsvarande löner som i den privata sektorn (dvs. 33 % lägre än OTE:s löner), sluter CRA International sig till att systemets nettonuvärde uppgår till 314,4 miljoner euro. Av det följer att den extra belastningen på OTE uppgår till 390,4 miljoner euro (704,8 - 314,4 = 390,4).
- (127) När kommissionen inledde den formella undersökningen uppmanades de grekiska myndigheterna att tillhandahålla bevis för påståendet att privata företag erbjuder avgångspaket vars värde motsvarar 150 % av det lagstiftade mi-

nimikravet. De grekiska myndigheterna inkom med en rapport från Hay Group (se skäl 61) i vilken konstateras att det inte i EU har funnits frivilliga system för förtidspension vilka kan jämföras med OTE:s system, men att Hay Group på grundval av intervjuer och information från 40 företag med verksamhet i Grekland dragit slutsatsen att det genomsnittliga avgångspaket som privata företag erbjuder anställda i åldersgruppen 51 till 62 (den största åldersgruppen av OTE-anställda som vill avgå frivilligt) motsvarar 150 % av det lagstiftade minimikravet. Efter undersökning av den relevanta information som inkommit från de grekiska myndigheterna har kommissionen inga grunder för att ifrågasätta slutsatserna i Hay-rapporten.

- (128) CRA Internationals beräkning av OTE:s extra kostnader (390,4 miljoner euro) baserat på faktorn 1,5 så som föreslås i Hay-rapporten bör därför godtas som välgrundad.
- (129) Nästa fråga som behöver besvaras är huruvida den grekiska statens bidrag är större än OTE:s extra kostnader, uppskattade till 390,4 miljoner euro.

ii. Värdet på den grekiska statens bidrag

- (130) Enligt artikel 74.4 a i lag nr 3371/2005 ska de grekiska myndigheterna överföra 4 % av sitt aktieinnehav i OTE till TAP-OTE. Värdet på den grekiska statens bidrag till det frivilliga systemet för förtidspension beräknas genom att multiplicera statens totala antal aktier i OTE (490 582 879) med 4 % och med OTE-aktiens stängningskurs på börsen i Aten ⁽⁵⁰⁾.
- (131) På dagen för offentliggörande av lag nr 3371/2005 (den 14 juli 2005) låg OTE-aktiens stängningskurs på 16,35 euro. Vid denna tidpunkt motsvarade statens bidrag ett värde på cirka 315 miljoner euro. Efter detta datum har OTE-aktiens värde gradvis ökat, och fluktuerat från 23 euro i mitten av januari 2007 till 21 euro den 27 februari 2007, då värdet på den grekiska statens innehav i OTE således uppgick till cirka 410 089 618 euro.
- (132) Värdet på den grekiska statens bidrag beräknat per detta datum var högre än värdet på OTE:s extra kostnader (390,4 miljoner euro).
- (133) I de grekiska myndigheternas svar på att kommissionen inleder en formell undersökning och utifrån det omöjliga i att förutspå OTE-aktiens stängningskurs på en dag i framtiden, åtog sig de grekiska myndigheterna formellt att upphäva lag nr 3371/2005 i det fall att värdet av 4 % av innehavet på överföringsdagen överstiger 390,4 miljoner euro och att vidta alla andra nödvändiga åtgärder för att säkerställa att värdet på aktierna som överförs till TAP-OTE inte överskrider 390,4 miljoner euro.

⁽⁵⁰⁾ Dvs. 19 623 315,16 × OTE-aktiens pris.

(134) Kommissionens bedömning i det aktuella fallet grundar sig därför på Greklands åtagande om att det planerade bidraget till TAP-OTE inte överskrider 390,4 miljoner euro (OTE:s extra kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension) och att Grekland vid behov upphäver lag nr 3371/2005.

1. Övriga fördelar

(135) Vid öppning av den formella undersökningen noterade kommissionen att OTE:s extra kostnader på grund av personalens särskilda anställningsform inte nödvändigtvis motiverar ett statligt bidrag, eftersom OTE kan ha haft fördelar och eventuellt fortfarande har andra fördelar som neutraliserar kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension (se skäl 47). Sådana fördelar kan generellt härröra från OTE-personalens särskilda anställningsform eller från särskilda interventioner som leder till att OTE har lägre arbetskostnader än företag som omfattas av den allmänt tillämpliga arbetsmarknadslagstiftningen. Sådana interventioner kan vara undantag från arbetslöshetsavgifter eller lindring av pensionskyldigheter. OTE kan eventuellt också dra nytta av sin tidigare monopolställning för att uppväga nackdelarna med de extra kostnaderna för det frivilliga systemet för förtidspension (särskilt i fråga om det fasta telenätet).

a. Fördelar till följd av arbetsmarknadslagstiftningen

(136) Kommissionen anser i denna fråga att förenlighetsbedömningen enligt artikel 87.3 c av åtgärder vars syfte är att kompensera ett f.d. monopolföretag för de extra kostnader som har sin grund i monopolperioden, ska begränsas till att undersöka huruvida företaget har haft eller fortsätter att ha andra fördelar av liknande karaktär (t.ex. andra arbetsmarknadslagstiftningsrelaterade fördelar som OTE har) som eventuellt neutraliserar de extra kostnaderna.

(137) I den rapport som Grekland beställt från professor Levantis konstateras att OTE inte har några som helst personalrelaterade fördelar och att OTE till övriga delar omfattas av den allmänna arbetsmarknadslagstiftningen på samma sätt som alla börsnoterade företag. Dessutom har de grekiska myndigheterna i sitt svar på kommissionens anmodan när den inledde den formella undersökningen bekräftat att OTE i likhet med alla arbetsgivare i Grekland måste betala arbetslöshetsavgifter i enlighet med tillämplig socialförsäkringslagstiftning.

(138) Vid inledning av den formella undersökningen frågade kommissionen också huruvida OTE tidigare hade varit befriat från sina pensionskyldigheter. Enligt informatio-

nen från de grekiska myndigheterna har OTE aldrig varit befriat från eller haft lättnader rörande sina pensionskyldigheter som arbetsgivare⁽⁵¹⁾.

b. Konkurrensrelaterade fördelar

(139) Kommissionen anser att frågan huruvida även andra fördelar som har sin grund i företagets tidigare monopolställning måste beaktas eller inte, väsentligen beror på huruvida den relevanta marknaden är helt avreglerad eller inte, dvs. att det finns en lämplig rättslig ram för att säkerställa att tidigare monopolföretag inte längre har exklusiva eller särskilda privilegier och att aktuella eller sannolika snedvridningar av konkurrensen kan hanteras på ett effektivt sätt genom tillgängliga förhandsregleringsåtgärder och/eller genom efterhandsverkställande av relevanta bestämmelser i konkurrenslagstiftningen.

(140) I detta hänseende har den tredje parten i sina framlägganden i huvudsak koncentrerat sig på OTE:s påstådda konkurrensnedvridande agerande på marknaden för fast taltelefoni och den nationella regleringsmyndighetens påstådda tillkortakommanden när det gäller att genomföra sina skyldigheter.

(141) Kommissionen noterar att den nationella regleringsmyndigheten, i enlighet med artiklarna 7 och 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv)⁽⁵²⁾, redan har konstaterat att OTE har betydande inflytande på alla de marknader för fast telefoni som ingår i kommissionens rekommendation om relevanta marknader. OTE är därför för närvarande föremål för en uppsättning integrerade förhandsregleringsåtgärder på både grossist- och detaljnivå. Särskilt kan nämnas att OTE för närvarande är skyldigt att förse tredje parter med a) grossisttillträde till sitt fasta nät, b) val av nätoperator och förhandsval av nätoperator, c) förmedlingstjänster och en full uppsättning nätverkstjänster som är sunda, skäliga och lägliga. Som en operatör med betydande inflytande på marknaden för fasta nät är OTE också skyldigt att fungera enligt principerna om icke-diskriminering, öppenhet, särredovisning och revisorsgranskning. Likaså förpliktas OTE till priskontroll och kostnadsredovisning baserad på långsiktig särkostnad (LRIC) på grundval

⁽⁵¹⁾ Tvärtom krävde den grekiska staten genom ett antal rättsakter från 1994 till 2001 (lagarna nr 2257/1994, 2768/1999, 2843/2000 och 2937/2001) att OTE skulle göra vissa särskilda betalningar (som har ett maximitak) till TAP-OTE för att täcka pensionsfondens rörelseförluster. 2001 förpliktades OTE genom lag att betala en klumpsumma på 120 miljarder drakmer (cirka 4 miljarder euro) för att täcka TAP-OTE:s beräknade underskott för åren 2002–2011. Eftersom OTE inte hade någon som helst skyldighet att garantera TAP-OTE:s lönsamhet, låg dessa betalningar utanför OTE:s pensionsavgiftsskyldigheter som arbetsgivare.

⁽⁵²⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

av tillgångarnas nuvärde⁽⁵³⁾. Dessa åtgärder ingår också i regleringen av marknaden för hyrda förbindelser⁽⁵⁴⁾ och grossistmarknaden för bredbandstillträde⁽⁵⁵⁾. Dessutom har den nationella regleringsmyndigheten förpliktat OTE till en prissättning av tillträde till accessnät (local loop unbundling, LLU) med priser som för närvarande är de lägsta i EU.

- (142) Allmänt taget har de olika skyldigheterna som ålagts OTE rörande kostnadsredovisning och särredovisning som syfte att säkerställa att OTE i egenskap av ett tidigare monopolföretag inte ska få någon fördel som kan leda till att konkurrensen på marknaden undergrävs eller snedvrids⁽⁵⁶⁾.
- (143) Kommissionen noterar vidare att den nationella regleringsmyndigheten efter att den formella undersökningen inleddes även har vidtagit ett antal efterhandsåtgärder mot OTE på grund av företagets kränkning av gällande regelverk eller av föreskrifter i konkurrenslagstiftningen⁽⁵⁷⁾.
- (144) Mot bakgrund av ovan anförda överväganden förefaller det som att gällande regelverk för sektorn redan i stor utsträckning säkerställer att marknaden för elektronisk

⁽⁵³⁾ Se kommissionens beslut (Inga anmärkningar), ärende EL/2006/0493: samtalsoriginering i det allmänna telenätet via en fast anslutningspunkt, ärende EL/2006/0494: samtalsoriginering i enskilda allmänna telenät via en fast anslutningspunkt, och ärende EL/2006/0495: överföringstjänster i det fasta allmänna telenätet. http://circa.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/library?l=ellda/adopted_measures&vm=detailed&sb=Title

⁽⁵⁴⁾ Se kommissionens beslut (Inga anmärkningar), ärende EL/2006/0372: bredbandstillträde för grossistledet i Grekland.

⁽⁵⁵⁾ Se kommissionens beslut (Inga anmärkningar), ärende EL/2006/0491: minimiutbudet av hyrda förbindelser i Grekland.

⁽⁵⁶⁾ Kommissionen har också, enligt artikel 7.3 i direktiv 2002/21/EG, undersökt de ovan nämnda besluten och åtgärderna som den nationella regleringsmyndigheten har ålagt OTE, och har därvid inte uttryckt några allvarliga tvivel om deras förenlighet med gemenskapslagstiftningen, särskilt med de mål som anges i artikel 8.2 b i ramdirektivet, inbegripet den nationella regleringsmyndighetens skyldighet att genom sina beslutsfattande maktbefogenheter "säkerställa att det inte uppstår någon snedvridning eller begränsning av konkurrensen inom sektorn för elektronisk kommunikation".

⁽⁵⁷⁾ Regleringsmyndigheten bötfällde OTE den 29 november 2006 med totalt 3 miljoner euro, av vilka 1 miljon euro gällde brott mot gällande regelverk (förhandsval av nätoperätör) och 2 miljoner euro gällde missbruk av dominerande ställning (vägran att tillhandahålla nättillträde, utnyttjande av marknadsinflytande och missbruk av ett förhållande karakteriserat av ekonomiskt beroende). Slutligen, den 2 mars utfärdade regleringsmyndigheten i samband med ett strafflämningsförfarande två tillfälliga förelägganden till följd av en anmälan från ett antal alternativa leverantörer vars förbindelser OTE hotade att avbryta med hänvisning till påstådda betydande skulder hos OTE. Genom åtgärden förbjöds OTE att avbryta förbindelsen till dess att myndigheten har beslutat om OTE:s krav är motiverade inom ramen för ett förlikningsförfarande i enlighet med gällande regelverk. Se pressmeddelande från EETT av den 2 mars 2007.

kommunikation fungerar korrekt och att OTE inte har några fördelar av sin tidigare monopolställning som inte omfattas av regelverket. Under alla omständigheter har kommissionen inte funnit några sådana kvantifierbara fördelar, inte heller har sådana indikerats av en tredje part.

c. OTE:s undantag från reklamskatt

- (145) I sitt framläggande konstaterade den tredje parten att OTE har undantagits den reklamskatt som alla andra företag måste betala för all reklam som de placerar i ett medium. Kommissionen anser att sådana åtgärder i princip bör undersökas separat och inte inom ramen för detta förfarande. Kommissionen nöjer sig med det faktum att undantaget inte på något sätt har gett OTE någon fördel⁽⁵⁸⁾.

2. Avslutande anmärkningar

- (146) Av vad som anförts ovan följer att den grekiska statens bidrag till OTE:s kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension, beräknade till 390 miljoner euro, så länge som bidraget inte överskrider OTE:s extra kostnader på grund av personalens fasta anställningsform och högre löner, är ett stöd vars mål är att främja det allmänna intresset på ett nödvändigt och proportionellt sätt och utan att påverka handeln i negativ riktning. Stödet är därför förenligt med artikel 87.3 c i fördraget.

VIII. SLUTSATSER

- (147) Det bör betonas att detta beslut har fattats på grundval av de grekiska myndigheternas uttryckliga åtagande om att upphäva lag nr 3371/2005 om värdet på överföringen av 4 % av statens aktieinnehav i OTE till TAP-OTE på överföringsdagen överskrider OTE:s extra kostnader som de bestyrkts och godtagits av kommissionen. Kommissionen har dragit slutsatsen att OTE:s extra kostnader för det frivilliga systemet för förtidspension på grund av personalens fasta anställningsform och de höga fasta lönerna uppgår till 390,4 miljoner euro.

⁽⁵⁸⁾ Som de grekiska myndigheterna har bekräftat har OTE, trots att det stämmer att OTE inte har betalat reklamskatt, alltid har varit i samma ställning som sina konkurrenter eftersom ingen annan leverantör av telekommunikationstjänster, enligt bestämmelserna i grekisk lag, behövt betala denna skatt. Enligt artikel 19.2 i lag nr 1264/82 är offentliga och allmännyttiga företag befriade från reklamskatt. 2005 fastställde förstainstansrätten (beslut nr 9564/2005) att begreppen allmänna tjänster och allmännyttiga tjänster i lag nr 1264/82 ska tolkas så att alla licensförsedda operatörer som tillhandahåller telekommunikationstjänster har rätt till undantag från reklamskatten oavsett om de är offentliga eller privata företag. Av detta följer att undantaget inte gav OTE någon fördelaktig ställning jämfört med dess konkurrenter.

(148) Kommissionen finner, med hänvisning till det nämnda åtagandet, att den anmälda åtgärden som undersökts i förhållande till relevant rättspraxis, inbegripet *Combustion*, kan anses utgöra stöd. Ärendet behöver dock inte drivas vidare eftersom bidraget, även om det bedöms som stöd, under alla omständigheter är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den andel på 4 % av sitt aktieinnehav i OTE som den grekiska staten planerar att överföra till TAP-OTE är, förutsatt att andelens värde på överföringsdagen inte överstiger 390,4 miljoner euro, statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c.

Om värdet på de 4 % av aktieinnehavet i OTE som den grekiska staten planerar att överföra till TAP-OTE på överföringsdagen överskrider 390,4 miljoner euro, ska Grekland vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att TAP-OTE inte mottar ett belopp som överskrider 390,4 miljoner euro.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 10 maj 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen